

**Univerzita Karlova
Fakulta tělesné výchovy a sportu**

Doktorské studium kinantropologie

**Systemy financování sportu ze zdrojů ze státních financí
v České republice a ve vybraných zemích v Evropě**

Autoreferát disertační práce

Autor: Mgr. Jan Procházka

Vedoucí práce: doc. Ing. Eva Čáslavová, CSc.

Praha 2019

I. Úvod

Tento autoreferát je shrnutím disertační práce Systémy financování sportu ze zdrojů ze státních financí v České republice a ve vybraných zemích v Evropě tak, jak autor autoreferát pochopil. Jedná se tedy o lehce upravený výtah z textů obsažených v samotné disertační práci a nikoli o nový text.

Díky finančním problémům a následné insolvenční a prodeji Sazky a.s. V období kolem roku 2010 byl tehdejší relativně zaběhlý systém financování sportu v České republice silně narušen. Muselo dojít alespoň k částečné reformě, která ještě nebyla ukončena.

Hlavní motivací této studie je proto nalezení systémových nastavení financování sportu z úrovně centrální vlády používaných v zahraničí, které by šlo převést do českého prostředí. Pro větší podobnost zemí se analýza týká zemí s podobnou velikostí jako má ČR, které se nacházejí se v Evropě.

Jedná se tedy o studii systému financování, finanční objemy jsou pro tuto studii méně důležité. Otázky struktury a objemu finančních toků jsou samozřejmě součástí systému, ale jde hlavně o formy získávání a rozdělování financí pro sportovní sektor.

Pro lepší srovnatelnost bylo využito dotazníkové šetření jako hlavní metoda, doplněná analýzou odborné literatury a oficiálních dokumentů. Ty byly získány ze stránek různých institucí a přímo od oslovených institucí jako doplňkový materiál k dotazníku.

Pro zvýšení reliability a stability výzkumu bylo rozhodnuto s hlavním dotazníkem oslovit veřejné instituce zodpovědné za financování sportu z centrální úrovně. Doplňkově byly osloveny rovněž jiné instituce, ale jejich reakce byly ve většině případů použity pro tvorbu hlavního dotazníku nebo jako doplňkové informace.

Hlavním produktem studie je návrh kroků, které může český model převzít nebo se jimi inspirovat. Nejedná se samozřejmě o plný výčet nebo kompletní návrh, neboť to by přesahovalo záměr a možnosti tohoto výzkumu. Jedná se tedy o návrh kroků. Které lze jednotlivě přejmout a začlenit do stávajícího modelu.

II. Teoretická východiska

Na základě různých zdrojů byl sport pro potřeby této práce nadefinován jako lidskou činnost, která zlepšuje fyzickou i psychickou kondici a vyžaduje tělesný výkon, jehož přímý abstraktní a nehmateľný výsledek je měřitelný nebo srovnatelný s podobnými výsledky. Srovnání lze činit za účelem soutěže.

Dále byly nadefinovány druhy sportu tak, jak jsou používány ve vědecké literatuře a jiných zdrojích pro potřeby politiky sportu:

- Sport pro všechny – sportovní aktivity dostupné pro všechny obyvatele. Ostatně i podle ZÁKONA O PODPOŘE SPORTU Č. 115/2011 (2017) se pojmem sport pro všechny „rozumí organizovaný a neorganizovaný sport a pohybová rekreace určená širokým vrstvám obyvatelstva“;
- profesionální sport – sport prováděný sportovci jako (často jediný) zdroj živobytí;
- vysoko-výkonnostní (také výkonnostní a elitní) sport – sport na vrcholné (vysoké) národní anebo mezinárodní úrovni, bez ohledu na amatérský nebo profesionální stav sportovců;
- amatérský sport (nebo sport pro všechny) – sport prováděný na amatérské (tedy nevýdělečné) úrovni. Sportovci v tomto případě neprovádějí sportovní aktivity jako zdroj obživy, bez ohledu na jejich úroveň;
- poloamatérský sport – sport (většinou na vyšší úrovni), kde sportovci mají jiný hlavní zdroj obživy, ale získávají za své sportovní aktivity odměnu;
- „grass-roots“ sport - tento termín je používán v dokumentech Evropské unie a často není překládán ani do jiných jazyků. HIGH LEVEL GROUP ON GRASS-ROOTS SPORT (2016a) uvádí následující definici: „grass-roots sport je odpočinková fyzická aktivita, organizovaná nebo neorganizovaná, prováděná pravidelně na neprofesionální úrovni pro zdravotní, výchovné (vzdělávací) nebo sociální účely.“

Financování sportu bylo nadefinováno jako získávání peněžních prostředků (případně

způsoby tohoto získávání) pro lidské fyzické činnosti zlepšující fyzickou i psychickou kondici vyžadující tělesný výkon a proveditelné s cílem soutěžním a jejich rozdělování za tímto účelem.

Financování sportu je rozdělováno podle jeho zdrojů na soukromé a veřejné. Pro tuto práci bude veřejné financování definováno jako takové, kde zdrojem financí jsou přímo či nepřímo veřejné rozpočty a správa – tedy veřejné rozpočty (daně a poplatky), daňové úlevy, daňové určení a povinnost ze zákona odvádět finance na sport a jiné cíle (např. pro loterie a sázkové kanceláře). Soukromé zdroje budou ty, které soukromý sektor (firmy, obyvatelstvo) dává do sportu bez vlivu státu, tedy dobrovolně. Jsou zde tedy započítány také dobrovolníci. Tato práce se však týkala jen veřejného financování ze zdrojů centrální vlády.

Pro potřeby této práce byl pojem model financování sportu použit pro popis systému rozdělení zodpovědností a kompetencí týkajících se politiky sportu z pohledu centrální veřejné správy, nastavení této centrální politiky sportu a v návaznosti na to získávání a rozdělování finančních zdrojů za účelem vedení této politiky. Dalo by se také mluvit o struktuře tohoto systému.

BUCHANAN (2012) uvádí, že „sportovní odvětví generuje peníze“. V poslední době má toto odvětví některé problémy, které musí řešit i bez pomoci vlád. Tyto problémy vychází jednak z vývoje společnosti a jednak z ekonomické krize. Jedním z těchto problémů je prudký propad příjmů ze vstupného v posledních letech.

Obecně lze říci, že postavení sportu v ekonomice je zcela specifické. Sportovní organizace se mohou nacházet v soukromém (ziskovém a neziskovém) anebo veřejném neziskovém sektoru. Minimálně pro ty z neziskového sektoru existuje závislost na státu. (NOVOTNÝ ET AL., 2011)

Většina základních učebnic ekonomické teorie považuje veřejný sektor za potřebný pro zajišťování veřejných statků a statků s pozitivními externalitami¹, které by trh nemohl dostatečně efektivně zajišťovat (například STREIFFORD, 1990). Stát by se tedy měl starat o statky, které mají převažující poměr pozitivních externalit tak, aby byly zajišťovány v dostatečném množství.

NOVOTNÝ ET AL. (2011) konstatují, že podíl sportu na celkové spotřebě je mezi 1,1 a 3,6 %, zatímco podíly na výdajích veřejných financí se pohybuje mezi 0,4 a 1,7 %. Podle téhož zdroje je „sportovní“ hrubý domácí produkt (HDP) někde mezi 1,5 a 2 % celkového HDP. Tato čísla ukazují, že sport je nezanedbatelnou částí hospodářství a jeho financování by mělo být věnováno dostatečné úsilí i na státní úrovni.

Jak z těchto čísel vyplývá, sport více přispívá do HDP než dostává zpátky z veřejných financí. To potvrzují i některé studie, z nichž dva odhady jsou citovány Analýzou financování sportu v České republice (MŠMT 2009a).

Jak je vidět, více odhadů poukazuje na to, že státní rozpočet získává ze sportu více, než sportu vydává. Tyto údaje také ukazují poměrně velkou důležitost sportu v národním hospodářství.

Z rešerše neevropských zemí vplynuly určité prvky, problémy a různá řešení, z nichž mnohé pomohly při tvorbě hlavního dotazníku. Patřilo sem:

- ➔ Která instituce je zodpovědná za politiku sportu a její financování. V některých zemích je to ministerstvo, jinde na ministerstvu nezávislá instituce. V některých případech se část politiky přenechala nevládní instituci (Olympijskému výboru nebo podobnému ekvivalentu). Množství a případná spolupráce institucí zodpovědných za sport a jeho politiku se liší a v mnoha zemích procházel (prochází) vývojem.
- ➔ Zda je politika sportu dělána jen na centrální úrovni či je větší zapojení na nižších úrovních. To lze dělat také zastoupením centrální instituce v regionech.
- ➔ Politika sportu může mít velmi odlišné cíle. Za určitých podmínek se země zaměřují na počet olympijských medailí a na profesionální sport. Většina zemí se však orientuje více na obyvatelstvo a jeho zdraví, na tělesnou výchovu a dostupnost pohybu pro veřejnost.
- ➔ Financování má několik hlavních problémů:
 - ➔ Rozdělování přímého financování

- ➔ Využití nepřímého financování (např. daňové zvýhodnění)
- ➔ Využití financí a jejich kontrola
- ➔ Rozdělení pravomocí a odpovědnosti
- ➔ Finanční problémy sportovních institucí
- ➔ Dalším problémem jsou změny ve sportovní politice podléhající politickému prostředí země.

Další informace z teoretické části týkající se buď samotného financování sportu nebo povinnosti loterií napomohly při tvorbě obou dotazníků.

III. Výzkumná část

a. Metodika a cíle výzkumu

Hlavním cílem bylo, na základě analýzy způsobů financování sportu ze státního rozpočtu v České republice a ve srovnatelných zemích Evropy, navrhnout změny pro stabilizaci a rozvoj současného systému v ČR.

Tento cíl byl doplněn dvěma vedlejšími cíli. Tyto cíle byly: Nalezení slabín a problémů politiky sportu v České republice a v zahraničí, a dále identifikovat dobré systémové principy, praktiky a řešení rizik a problémů politiky sportu v zahraničí.

Z hlediska výzkumné strategie byla tato studie zaměřena hlavně na následující témata:

- Financování sportu z veřejných prostředků obecně,
- financování sportu v evropských zemích,
- financování sportu přímo z rozpočtu centrální vlády,
- nepřímé financování sportu za pomoci daňových výhod,
- systémy získávání a rozdělování financí z loterijního a sázkového odvětví (dále jen „loterií“) na základě zákonných povinností.

Z hlediska metodologického se jednalo o analytickou studii srovnávacího typu, založenou na kombinaci různých, převážně popisných metod. Jednalo se o kvalitativní výzkum, což vyplývá z faktu že se jedná o analýzu systémů financování sportu. (BAARDA, 2014, s. 58-59, GRATTON, JONES, A ROBINSON, 2011, S. 32, FISCHER A JULSING, 2014, S. 57)

Jednalo se tedy o kvalitativní výzkum metodologicky smíšeného typu. Základními metodami byla analýza dokumentů a výzkum založený na dotaznících zaslaných emailem. Ty byly vytvořeny víceúrovňovou metodou operacionalizace. Tyto dotazníky byly doplněné byly rozhovory, prováděnými telefonicky, a to v případech navazování kontaktů, získávání odpovědí na dotazníky i získávání doplňujících informací. Jednalo se tedy o elektronické a v některých případech osobní písemné dotazování, doplněné osobními a telefonickými rozhovory.

Výsledkem byly dotazníky strukturované tak, že otázky byly rozděleny následovně:

- Základní nastavení systému,
- Cíle sportovní politiky,
- Sporty zahrnuté v politice sportu,
- Druhy udílených subvencí,
- Financování za pomoci daní,
- Zapojení loterií do systému.

Pro přehlednější srovnání byla tato struktura v analytické části zjednodušena do menšího počtu dvou stěžejních oblastí:

- Politika sportu, její systém a struktura
- Způsoby financování

Jak uvádí GRATTON, JONES, A ROBINSON (2011, s. 131), u kvalitativních studií/dotazníků distribuovaných na dálku je jednou z hlavních nevýhod riziko nízké míry odpovědí. To se potvrdilo u obou dotazníkových šetření této studie, ač důvody mohly být jiné než u dotazníků mířených na obyvatelstvo.

Hlavní část výzkumu měla být založena jen na informacích institucí veřejné správy. Vzhledem k nastavení systémů v některých zemích však muselo být komunikováno také s jinými činiteli. Za účelem zvýšení počtu reakcí některých zodpovědných veřejných institucí byly například osloveny Olympijské výbory některých zemí.

Byly osloveny rovněž vybrané zájmové, vědecké, neziskové nebo mezinárodně politické instituce. Cílem bylo získání dokumentů a relevantních informací potřebných pro tvorbu kvalitního závěrečného dotazníku a pro výzkum samotný.

Byla provedena triangulace metod. Ta zajišťuje získání informací pro stejnou otázku z více odlišných zdrojů, pohledů nebo metod. (BAARDA, 2014, s. 89) To bylo zajištěno převážně kombinací odlišných zdrojů informací a různých metod pro jejich získání.

Zkoumaná populace zahrnovala země Evropy podle nadefinovaných kritérií velikosti tak, aby byly relativně podobné České republice. Jejich konečný počet dosáhl dvacet pět. Hlavním kritériem byl počet obyvatel. Byl vytvořen interval s Českou republikou uprostřed. Byla nastavena i jiná kritéria včetně minimální rozlohy země. Dodatečně byly vyloučeny dvě země s politickou situací příliš odlišnou od České republiky.

Výzkum byl rozdělen do několika částí, které na sebe navazovaly nebo se doplňovaly. Kromě rešerše na skupině neevropských zemí, byly tyto fáze výzkumu:

- Průběžné studium českého systému / modelu,
- vedlejší výzkum zaměřený na financování sportu povinnými odvody z loterií (který posloužil jako předvýzkum a umožnil lepší přípravu závěrečných dotazníků),
- hlavní část výzkumu, kdy byly oslovené instituce zodpovědné za financování sportu na celostátní úrovni a obdržené odpovědi a údaje byly analyzovány.

Na základě získaných informací včetně výše zmiňovaného rozdělení dotazníků do tematických částí a následného zpracování údajů mohla být přehledněji provedena syntéza a nalezení pozitiv. Následná konfrontace těchto prvků s některými prvky českého systému pak umožnila tvorbu návrhů na optimalizaci českého systému.

Bohužel špatná získatelnost odpovědí i jiných údajů velmi prodloužila samotný výzkum, ale také snížila počet studovaných zemí. Jak vypovídaly vědecká literatura a ohlasy institucí a zahraničních expertů na tuto tematiku, byl však výzkum úspěšnější než výzkumy předchozí a stal se přes všechna problémy velmi zajímavým.

b. Výsledky výzkumu

Hlavní institucí a garantem poskytování dotací a podpory sportu na úrovni státu je nadále Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, dále ještě Ministerstvo obrany a Ministerstvo vnitra. V rámci MŠMT jsou to hlavně odbor mládeže a odbor sportu. (ČÁSLAVOVÁ, 2009, s. 67, STRACHOVÁ, 2013, s. 90-91)

Jak uvádí Zákon o podpoře sportu č. 115/2011 (2017) hned v prvním paragrafu, „Základními prioritami v oblasti sportu je podpora sportu dětí a mládeže a jejich trenérů a

podpora sportovních reprezentantů České republiky.“ To dává státní správě dvě hlavní oblasti, kterými se musí zabývat. Stejný zákon ostatně udává úkoly také Ministerstvu obrany, Ministerstvu vnitra a Ministerstvu zdravotnictví, krajům a obcím.

Koncepce Sport 2025 velmi stručně shrnuje systém financování sportu ze státního rozpočtu: odpovídající kapitola státního rozpočtu „je programově rozdělena na investiční a neinvestiční část. Prostředky jsou určeny v souladu se Zákonem o podpoře sportu na reprezentaci a práci s talentovanou mládeží. Další zdroje jsou z rozpočtu Ministerstva vnitra a Ministerstva obrany, které jsou určeny výhradně na podporu reprezentace.“ (MŠMT, 2017b)

Ministr školství, mládeže a tělovýchovy ČR má poradní orgán, který mu může doporučit různé kroky pro sportovní oblast, a kterému předsedá - Národní radu pro sport. Její členové mají rozdělenou zodpovědnost, každý z nich může ustavit pracovní skupinu pro svou oblast. V radě zasedají také zástupci samospráv. Ty však radě mohou pouze radit. „Smyslem Národní rady pro sport je řešit aktuální a konkrétní problémy sportovního prostředí.“ (MŠMT, 2017c)

Evropská unie zavazuje členské státy, aby se věnovaly podpoře sociálních, vzdělávacích a jiných funkcí sportu, například zohledněním potřeb dobrovolnictví nebo přínosu profesionálního sportu pro společnost. (EP, 2010)

Dalších závazných dokumentů Evropské unie týkajících se sportu příliš není. V mnoha případech se jedná o rozhodnutí Evropského soudního dvora a jiné interpretace unijních smluv a pravidel. Jedním důležitým pravidlem je fakt, že sport nedostává plnou výjimku ze zákazu státní podpory; existují ale případy, kdy je (za určitých podmínek) státní pomoc povolena. V praxi to znamená, že musí být o výjimky žádáno. Příklady z minulosti ukazují, že výjimky mohou existovat, za dodržení důležitých podmínek garantujících transparentnost, soulad s právem EU a přístupnost pro veřejnost. (EC, 2011d)

Na základě výzkumu bylo možné najít určité body, podle kterých jdou modely systemizovat. Cílem této práce nebylo rozlišit a pojmenovat jednotlivé modely podle

skupin zemí, ale najít ve sportovních politikách vybraných evropských zemí (a tedy jejich modelech) prvky, které by Česká republika mohla převzít nebo se jimi inspirovat.

Na základě výzkumu lze systémy / modely financování rozlišit podle více kritérií nebo hlavních problémů:

- Rozdělení pravomocí a zodpovědností týkající se politiky sportu a jejího financování se velmi liší, od centrální role daného ministerstva, přes nezávislý orgán státní správy, až po neziskovou organizaci typu olympijského výboru. V některých případech je více zapojena nižší samospráva, v jiných méně. Nižší úrovně samosprávy jsou často zapojeny v investicích sportu pro všechny.
- Hlavní cíle politiky sportu jsou také rozmanité. Přesto lze rozlišit dva hlavní typy zemí. Menšina z nich se zaměřuje na sport jako prezentaci země a na počet olympijských medailí, naprotá většina studovaných evropských zemí se více zaměřuje na obyvatelstvo a jeho zdraví. Česká republika patří do druhé skupiny a podle názoru autora této studie by v této skupině měla zůstat.
- Problémy se systémem financování sportu dotacemi ze státního rozpočtu se v mnoha zemích podobají. Kromě vlivů politických a dalších lze často nalézt problém kontroly využití financí.
- Více zemí proto rozvíjí systémy založené na projektech či rozšiřuje formy kontroly a zodpovědnosti. Tresty mohou jít až do zrušení nároku na dotace.
- Některé země využívají zapojení nepřímého financování sportu, hlavně za pomoci daňového zvýhodnění.
- V některých zemích je vidět určitá snaha jak vlády tak nevládních organizací mít větší vliv na politiku sportu. To ovlivňuje tvorbu zákonů a možné reformy tak, aby měla centrální vláda větší vliv či kontrolu nad využitím financí, které sportu poskytuje. Takový problém se netýká jen České republiky, ale také například Švédska.

Toto jsou hlavní body týkající se evropských zemí: Jak ale vyplývá z rešerše literatury týkající se neevropských zemí, je zde určitá podobnost pro země na celém světě.

Existují samozřejmě rovněž jiné problémy. Jedním z nich je finanční stabilita sportovních institucí. Tento problém však není často popsán, podobně jako jeho různá řešení a jejich vyhodnocení.

Některá z řešení jmenovaných problémů použitých jinými zeměmi byla použita pro tvorbu navrhovaných změn.

Ze zkušeností jiných zemí vyplývají dvě velká rizika, která mohou ohrozit efektivitu sportovní politiky. Těmi jsou na jedné straně rostoucí politizace a lobbyismus, a to hlavně v návaznosti na monopolizaci v odvětví, na druhé straně růst elitismu a soutěživosti ve sportu. To má podle vědecké literatury negativní vliv na pohybové aktivity obyvatel.

Z tohoto pohledu by bylo dobré rozšířit Národní radu sportu a posílit její roli. Příkladem by bylo zajištění, aby diskuse probíhala z velké části zde a byla transparentní. Určitě by diskuse neměla probíhat přes sdělovací prostředky. Komunikace k veřejnosti by se také měla zlepšit.

Větší zapojení více orgánů na nejvyšší úrovni státní správy může pomoci. To se týká jednak lepší efektivity v dosahování některých cílů (společenská role, pohybová aktivita obyvatelstva a jeho zdraví, duální kariéra), jednak kontroly a případných trestů. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy by mělo víc kapacity na všechny své funkce a role díky většímu zapojení respektive spolupráce například s Ministerstvem financí, Nejvyšším kontrolním úřadem, Českou správou sociálního zabezpečení a dalších, již zapojených ministerstev. Případná větší role parlamentu může také být přínosná.

Další možností je inspirovat se z Dánska a možná Norska a zavést oddělený veřejný orgán starající se o všechny elitní sportovce a reprezentační týmy všech sportů. Podobně jako u norského modelu, je možné částečně zapojit sportovní sektor.

Předchozí odstavec nabízí jedno z možných řešení finančního zabezpečení sportovců během a po kariéře. Lepším řešením tohoto problému by se snížilo riziko jejich odchodu ze sportu z finančních důvodů.

Podobně, SKILLE (2011) cituje autory podporující spolupráci všech úrovní, tedy „síťový“ model/systém, a nikoli „na základě hierarchie“. To podporuje myšlenku buď posílení výše

zmíněné rady či zavedení ještě širšího panelu pro dialog, například včetně většího zapojení akademické obce.

Plánování by také mělo zasahovat více úrovní, což zvýší jejich motivaci a vzájemnou koordinaci. To může mít pozitivní vliv na efektivitu systému. Umožnilo by to lepší rozdělení kompetencí, efektivnější kontrolu a úspěšnější dosahování cílů.

Pokud by stát nadále chtěl mít určitou kontrolu nad rozdělením dotací na infrastrukturu a její rozvoj či lepší koordinaci těchto projektů, lze to vyřešit centrální nezávislou agenturou zaměřenou na tento úkol. Ta by mohla vyhlašovat soutěže a rozhodovala by o projektech podle jasných pravidel. Měla by také lepší přehled o nabídce infrastruktury a jejích potřebách.

Inspirace z jiných modelů podporuje větší míru projektů a grantů a jasné oddělení podpory chodu sportovních organizací od ostatních jejich rolí. Hlavní výhody takového systému jsou:

- Lepší propojení cílů sportovní politiky s podporou a jejich efektivnější dosahování,
- jasné vymezení zodpovědnosti obecně a za každý projekt nebo grant,
- možnost proplácení projektu po částech podle jeho průběhu,
- případné zavedení spoluúčasti podle druhu a dosahu projektu,
- zjednodušení kontrolních mechanismů díky možnosti zpřehlednění výkazů týkajících se využití financí,
- v případě zneužití lokalizovat tresty a snížit případný dopad na celý sektor.

Snaha o zjednodušení a zpřehlednění pravidel obecně již podle vyjádření a dokumentů MŠMT pravděpodobně probíhá. Kromě programů podpory se tato potřeba týká rovněž smluvních vztahů a memorand o dlouhodobé spolupráci.

Zajištění dostatku financí je problémem v mnoha zemích. Případné zákonné zavedení minimálních výdajů na sport by mohlo být nastaveno v absolutní nebo relativní částce (jako procento celkových výdajů nebo HDP) a může se týkat jen centrální státní správy nebo více úrovní anebo také využití financí z loterijního a sázkového odvětví.

Daňové zvýhodnění dobrovolnictví, darů nebo určitých výdajů se nemůže týkat jen sportu. To však nevylučuje jeho přínos pro dosahování některých cílů sportovní politiky.

Rovněž rozdělení financí z loterijního a sázkového odvětví se může částečně inspirovat z modelů v zahraničí. Nastavení jasných pravidel jejich použití pro sport a případně jiné účely zní jako samozřejmost. Zapojení většího počtu účastníků anebo rozdělování přes zvláštní instituci či oddělení vybraného ministerstva, například na základě projektů, by mohlo vést ke zprůhlednění systému a jeho přijatelnosti pro státní správu, příjemce finanční podpory, ale také pro veřejnost.

Dostupnost subvencí pro všechny sporty bez dopingu by měla zůstat. Je to v souladu s olympijskými principy a je tak vyloučena diskriminace.

Pro lepší nalezení řešení pro „duální kariéru“ a mnohé další problémy je určitě dobré stabilně a systémově podpořit vědu a výzkum týkající sportu a sportovního odvětví. Forem zde může být mnoho, projekty a granty nevyjímaje.

IV. Diskuse

Hlavním problémem samotného výzkumu bylo získávání informací přímo od oslovených institucí, a to ani přes vícenásobné oslovení (mailem a telefonicky) nebo oslovení prostředníků. V některých případech byla odpověď přislíbena, ale ani tak nedorazila. To se týkalo všech částí výzkumu. Výsledkem bylo, že se oba dotazníkové výzkumy silně protáhly, a to z plánovaných několika měsíců na několik let. Podobné problémy potvrdily také starší studie a reakce vědecké veřejnosti na konferencích, kde byly výsledky prezentovány anebo diskutovány.

Bylo proto potřeba získávat informace z velmi rozličných zdrojů. Bylo například potřeba žádat o pomoc další instituce, používat oficiální zprávy a raporty získané za pomoci jiných kontaktů, nebo vzít zavděk s jinými dokumenty, ale mnohé země přes veškerou snahu nedodaly mnoho informací.

To samozřejmě ovlivnilo samotnou analýzu a syntézu. Místo relativně prostého zpracování dotazníků (u obou šetření) podle vybraných kritérií a připraveného systému pro jejich kategorizaci, a případného doplnění o doplňující informace, bylo nutné pracovat s velmi odlišnými zdroji a mít tak horší srovnatelnost výsledků.

Tento problém byl diskutován autorem s jinými sportovními ekonomy, kteří potvrdili podobné problémy jako velmi časté. Vyzdvihli dokonce prezentované výsledky jako povzbudivé.

Během výzkumu se projevilo mnoho dalších omezení, částečně napojených na výše uvedený problém, které buď jeho postup zpomalily nebo celou studii omezily. Tato omezení se projevila ve výsledku výzkumu. První omezení se týká malého množství dostupných nejen vědeckých, ale rovněž oficiálních zdrojů – ty existující jsou v relativně malém množství a nejsou vždy plně srovnatelné.

Přestože z hlediska metodologického byl výzkum dostatečně dobře nastaven tak, aby jeho reliabilita, validita a jiné metodologické požadavky byly splněny, ani získané odpovědi nebyly uspokojující z hlediska množství zemí ani poskytnutých informací. Díky tomu jsou informace týkající se studovaných zemí méně srovnatelné. To samozřejmě taktéž ovlivnilo výsledky výzkumu.

Vzhledem k daným faktům proběhly analýza a syntéza částečně na základě současných slabin českého modelu a částečně implicitně. To může závěry výzkumu relativizovat, ale vzhledem k jeho převážně kvalitativnímu charakteru to není nezvyklé. Nutno připomenout, že cílem výzkumu bylo „navrhnout změny pro stabilizaci a rozvoj současného systému v ČR“. To ovlivnilo analýzu a syntézu tak, aby výzkum zůstal ve svých definovaných mezích.

Výše jmenované problémy se získáváním informací způsobily, že výzkum byl méně úspěšný, než bylo zamýšleno. Přesto lze říci, že hlavní cíl výzkumu byl dosažen.

Výzkum tedy měl několik slabin, které se vyskytují často nejen u výzkumů na téma financování sportu, ale také u jiných kvalitativních výzkumů. Tyto slabé stránky snižují jeho vypovídající schopnost obecně, ale ve srovnání s jinými výzkumy přináší mnoho nového. To se projevilo na velkém ohlasu ze strany sportovních ekonomů, oslovených onstítucí i jiných zainteresovaných stran. Tento ohlas se týkal i množství dosažených výsledků a jejich hloubky.

V. Závěr

Jakkoli měl tento výzkum mnoho slabin, založených hlavně na dostupnosti zdrojů a ochotě informátorů odpovídat, lze jej považovat za úspěšný. Podařilo se získat srovnatelné informace o deseti evropských zemích a najít možné kroky pro zlepšení stavu českého modelu. Hlavní cíl výzkumu tak byl dosažen. To lze říci také o vedlejších cílech výzkumu.

Bylo možné najít problémy, které se musí mnohé země řešit a tato řešení popsat. Některá z těchto řešení byla použita pro návrhy použitelné v České republice. Toho bylo použito s ohledem na fakt, že některé země jsou dostatečně odlišné, hlavně z hledisek ekonomického bohatství a správního rozdělení (skandinávské země, Švýcarsko).

Výzkum nakonec byl schopen jednak shrnout informace o modelech financování sportu v mnoha zemích, najít slabiny nejen českého modelu, a dále inspirovat se ze slabin a jejich řešení v jiných zemích.

Byly tak navrženy změny, které by měly pomoci český systém stabilisovat a nastavit tak, aby fungoval dobře, plnil zvolené cíle sportovní politiky ČR a rozvíjel se správným směrem. Navržené změny by neměly vážně narušit kroky, které byly v ČR zavedeny za posledních třicet let, včetně kroků provedených v důsledků „pádu“ Sazky. Lze tak usoudit, že se podařilo splnit hlavní cíl výzkumu, a to za pomoci splnění vedlejších cílů.

Navržené změny nemění český systém z principu. Do jisté míry mohou pomoci jeho přenastavení tak, aby byl založen na stejné logice rozdělování jako nyní. Jde hlavně o zjednodušení a větší zapojení více účastníků včetně nižších úrovní samosprávy, zajištění kontroly financí a zvětšení průhlednosti systému, ale také rozdělení a využití financí. Například zpětná kontrola jejich využití by tomu mohla pomoci.

Výzkum je přínosný pro vědu i pro praxi sportovní politiky. Vědě přináší strukturovaný popis a analýzu systémů financování sportu alespoň vybraných zemí. Výsledná analýza a návrhy jsou přínosné pro politiku sportu. O tyto výsledky již projevil zájem několik zemí, a to jednak v rámci dotazníku, jednak během komunikace na konci výzkumu.

Jak vyplývá z diskuse, nebyl tento výzkum bez slabin snižujících jeho vypovídací schopnost. Přesto doplnil informace, ze kterých mohou čerpat věda sportovní ekonomie a praxe sportovní politiky. To bylo potvrzeno zájmem většiny zemí a institucí, které

reagovaly – většina z nich měla o výzkum a jeho zájem. Některé vyjádřily možnost, že by se mohly z výzkumu inspirovat pro vlastní reformy.

Tento výzkum lze považovat za vcelku úspěšný také ve srovnání s již publikovanými výzkumy. Je přínosný pro vědu a zároveň mnoho institucí z různých zemí mělo zájem o výsledky. Toto bylo potvrzeno při prezentacích autora na konferencích a jiných diskusích s vědeckými výzkumníky v oboru ekonomie sportu, jinou odbornou veřejností, ale také zájmem oslovených institucí o výsledky práce. Samotné výsledky práce, komunikované autorem na konferencích i jinými kanály, vzbudily velký zájem a ohlas, propojeně na fakt, že se jedná o lepší a hlubší výsledky než předchozích výzkumů, autorovi byla často vyjádřena podpora pro další výzkum daných otázek.

VI. Seznam všech zdrojů použitých v disertační práci

1. ANDREFF W. (1997): *Sports Financing in Europe - Towards a Transformation in the 21st Century*, Play the Game, online [11.7.2012] downloaded from <http://www.playthegame.org/knowledge-bank/articles/sports-financing>
2. AHLERT G. (2013): *The German Sport Satellite Accounts (SSA)*, *gws Discussion Paper 2013/4*, ISSN 1867-7290, downloaded online on (10.02.2014) from <http://www.gws-os.com/discussionpapers/gws-paper13-4.pdf>
3. AMNYOS (2008a): *Etude du financement public et privé du sport, Etude réalisée dans le cadre de la présidence française de l'Union européenne*, Ministère de la Santé, de la Jeunesse, des Sports et de la Vie Associative et du Secrétariat d'Etat aux Sports, Paris, octobre.
4. AMNYOS (2008b): *Étude sur le financement public et privé du sport*, Ministère de la Santé, de la Jeunesse, des Sports et de la vie associative, presentation downloaded from Amnyos.com (13-08-2012).
5. AMNYOS (2008c): *Study of public and private financing of sport in Europe – Summary of conclusions and proposals*, French Minister for Health, Youth, Sport and the Voluntary Sector, September 2008.
6. ANDERSEN S. S. A RONGLAN L. T. (2015): Historical paths and policy change: institutional entrepreneurship in Nordic elite sport systems, *International Journal of Sport Policy and Politics*, 7:2, 197-216, DOI: 10.1080/19406940.2015.1031811, ISSN: 1940-6940 (Print) 1940-6959 (Online).
7. ANDREFF W., DUTOYA J. A MONTEL J. (2009): *A European model of sports financing: under threat?*, Play the Game, [online 11.7.2012] from <http://www.playthegame.org/news/detailed/a-european-model-of-sports>
8. AOC (2017a): *AUS Team 2016, Full Medal Tally*, Medal Tally, Official Site of the 2016 Australian Olympic Team, Australian Olympic Committee, [Online 4.1.2017] from <http://rio2016.olympics.com.au/>
9. AOC (2017b): *Australian Olympic Committee: London 2012*, Australian Olympic Committee, [Online 4.1.2017] from <http://corporate.olympics.com.au/games/london-2012/medal-tally>
10. BAARDA, B. (2014) *Research. This is it!*, Noordhoff Uitgevers, 2nd Edition, Groningen/Houten. ISBN: 978-90-01-81696-4.
11. BANDA D. (2010): Zambia: government's role in colonial and modern times, *International Journal of Sport Policy and Politics*, 2:2, 237-252, DOI: 10.1080/19406940.2010.488072, ISSN: 1940-6940 (Print) 1940-6959 (Online).
12. BEENSTOCK M., GOLDIN E., HAITOVSKY Y. (2000): What jackpot? The optimal lottery tax, *European Journal of Political Economy*, Vol. 16 2000. 655–671
13. BERGSGARD N. A. A NORBERG J. R. (2010) Sports policy and politics – the Scandinavian way, *Sport in Society*, 13:4, 567-582, DOI: 10.1080/17430431003616191, ISSN: 1940-6940 (Print) 1940-6959 (Online).

14. BÍLÁ KNIHA O SPORTU (2007): Evropská komise, 1. vydání. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2007. 37 s. ISBN 978-92-79-06547-7.
15. BLAHA S.(2017): *Historie Sazky: Návod, jak ukrást zlatou slepici*. erepublika.cz. [online, cit. 27.10.2017] na <http://e-republika.cz/article1725-Historie-Sazky-Navod-jak-ukrast-zlatou-slepici>. ISSN 1805-5559.
16. BOSSCHER V. D., SOTIRIADOU P. A BOTTENBURG M. v. (2013): Scrutinizing the sport pyramid metaphor: an examination of the relationship between elite success and mass participation in Flanders, *International Journal of Sport Policy and Politics*, 5:3, 319-339, DOI: 10.1080/19406940.2013.806340, ISSN: 1940-6940 (Print) 1940-6959 (Online).
17. BRAVO G.A SILVA J. (2014): Sport policy in Chile, *International Journal of Sport Policy and Politics*, 6:1. pp. 129-142, DOI: 10.1080/19406940.2013.806341, [htg/10.1080/19406940.2013.806341](http://10.1080/19406940.2013.806341), ISSN: 1940-6940 (Print) 1940-6959 (Online).
18. BUCHANAN K. (2012): *Financing Sports*, Ezinearticles. [online 11.7.2012] na <http://ezinearticles.com/?Financing-Sports&id=283745>
19. BYRON K. A CHEPYATOR-THOMSON J. R. (2015) Sports policy in Kenya: deconstruction of colonial and post-colonial conditions, *International Journal of Sport Policy and Politics*, 7:2, 301-313, DOI: 10.1080/19406940.2015.1023823, ISSN: 1940-6940 (Print) 1940-6959 (Online).
20. CARLSSON B., NORBERG J. R. A PERSSON H. T. R. (2011): The governance of sport from a Scandinavian perspective, *International Journal of Sport Policy and Politics*, 3:3, 305-309, DOI: 10.1080/19406940.2011.619827., ISSN: 1940-6940 (Print) 1940-6959 (Online).
21. ČÁSLAVOVÁ, E. (2009): *Management a marketing sportu*. Praha : Olympia, 2009, ISBN 978-80-7376-150-9.
22. ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA (2017) *Kurzy devizového trhu*. Česká národní banka. Online [21.11.2017] z www.cnb.cz
23. ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA (2018) *Kurzy devizového trhu*. Česká národní banka. Online [28.11.2017] z www.cnb.cz
24. CHAPPELET J.-L. (2010): Switzerland, *International Journal of Sport Policy and Politics*, 2:1, 99-110, DOI: 10.1080/19406941003634065, ISSN: 1940-6940 (Print) 1940-6959 (Online).
25. CHATZEFSTATHIOU D. (2007): The History of Marketing an Idea: The Example of Baron Pierre de Coubertin as a Social Marketer, *European Sport Management Quarterly*, 7:1, 55-80, DOI: 10.1080/16184740701270337
26. CLARKE J. A SUNDAY OJO J. (2016): Sport policy in Cameroon, *International Journal of Sport Policy and Politics*, DOI: 10.1080/19406940.2015.1102757, ISSN: 1940-6940 (Print) 1940-6959 (Online).
27. COATES D. , HUMPHREYS B.R. (2008): Do Economists Reach a Conclusion on Subsidies for Sports Franchises, Stadiums, and Mega-Events?, *AIES-IASE & NAASE, Working Paper Series*, Paper No. 08-18, August 2008
28. ČOV (2016): *Loterie pro sport*. Český olympijský výbor. [online, cit. 17.2.2016] z <http://www.olympic.cz/www/loterie>
29. ČOV (2017): *Loterie pro sport*. Český olympijský výbor. [online, cit. 30.10.2017]

z <http://www.olympic.cz/www/loterie>

30. ČT SPORT (2017): *Po Peltovi obvinila policie v dotační kauze i Janstu a ČUS — Ostatní — ČT sport — Česká televize*, Online [17.5.2018] z <http://www.ceskatelevize.cz/sport/ostatni/358271-po-peltovi-obvinila-policie-v-dotacni-kauze-i-janstu-a-cus/>
31. ČT24 (2017): *Policie spustila razii kvůli sportovním dotacím. Zadržen Jansta, Pelta i Březina — ČT24 — Česká televize*, Online [17.5.2018] z <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/2107217-policie-spustila-razii-kvuli-sportovnim-dotacim-zadrzen-jansta-pelta-i-brezina>
32. D'AMICO R.L.(2012): Policy in Venezuela, *International Journal of Sport Policy and Politics*, 4:1, 139-151, DOI: 10.1080/19406940.2011.627364, ISSN: 1940-6940 (Print) 1940-6959 (Online).
33. DGI (2017): *About DGI*. DGI. Online [21.11.2017] z www.dgi.dk
34. DIF (2017): *About DIF*. DIF. Online [21.11.2017] z www.dif.dk
35. DOUSTI M., GOODARZI M., ASADI H. A KHABIRI M.(2013): Sport policy in Iran, *International Journal of Sport Policy and Politics*, 5:1, 151-158, DOI: 10.1080/19406940.2013.766808, ISSN: 1940-6940 (Print) 1940-6959 (Online).
36. EC (2007): *Commission Staff Working Document - The EU and Sport: Background and Context - Accompanying document to the White Paper on Sport* {COM(2007) 391 final} {SEC(2007)932} {SEC(2007)934} {SEC(2007)936} - EU Law and Publications [online 26. 10. 2017] na <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/de82f02c-c791-4817-8a50-b3d8bae1bddc/language-en>
37. EC (2011a): *Summary of the Impact Assessment*, Accompanying document to the Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, The European Economic And Social Committee and the Committee of the Regions, Developing the European Dimension in Sport, COM(2011) 12 final, SEC(2011) 66 final, SEC(2011) 67 final.
38. EC (2011d): *Rozvoj evropského rozměru v oblasti sportu*, Sdělení Evropské komise, KOM(2011) 12, 18.1.2011, [online, cit. 27. dubna 2012] z http://ec.europa.eu/sport/news/communication-on-sport-adopted_en.htm .
39. EC (2011e): *Sport Satellite Accounts*, A European Project: New Results, European Commission April 2011
40. EC (2012a): *Study on the Contribution of Sport to Economic Growth and Employment in the EU Study commissioned by the European Commission, Directorate-General Education and Culture*, Final Report, November 2012.
41. EC (2012d): *Zpráva expertní skupiny EU Work Plan For Sport 2011-2014*, Evropská komise, 21. března 2012, staženo [online, cit. 27. dubna 2012] z http://ec.europa.eu/sport/news/20120424-xg-reports_en.htm .
42. EC (2013a): *Evropská komise, oddělení pro sport*, [online, cit. 27. února 2013] <http://ec.europa.eu/sport/> .
43. EC (2016a): *Mapping and Analysis of the Specificity of Sport*. A Final Report to the DG Education & Culture of the European Commission. June 2016. [online 26.10.2017] z www.europa.eu

44. EC FAQ (2012): *European Commission, sport, FAQ*, [online 11.7.2012], http://ec.europa.eu/sport/faq/faq_en.htm
45. EC SPORT (2012): *European Commission Your gateway to trustworthy information on public health*, [online on 7.4.2012] from http://ec.europa.eu/health-eu/my_lifestyle/sports_and_leisure/ms_at_en.htm
46. EC UEFA (2012): *Joint statement on UEFA's Financial Fair Play rules and EU State aid policy*, EC Sport, [online 7.4.2012], http://ec.europa.eu/sport/news/20120321-uefa-rules-policy_en.htm
47. ECORYS, KEA, SPORT AND CITIZENSHIP (2016a): *Mapping and Analysis of the Specificity of Sport*. A Final Report to the DG Education & Culture of the European Commission. June 2016. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2016, [staženo 24.2.2017] z europa.eu, ISBN 978-92-79-58878-5. doi: 10.2766/223654.
48. EOC EU OFFICE (2011): *Guide to EU Sport Policy. European Olympic Committees (EOC), EU Office*. [online 26.10.2017] na http://www.euoffice.euolympic.org/files/guide_to_eu_sport_policy_final_versionwithlinks.pdf
49. EP (2010): *The Lisbon Treaty and EU Sports Policy*; Study, Policy Department B: Structural and Cohesion Policies, Evropský Parlament, PE 438.607, IP/B/CULT/IC/2010-028 September 2010
50. EXTERNALITA (2019): *Slovníček pojmů*, BusinessCenter. Online [11.9.2019] z <https://businesscenter.podnikatel.cz/slovnicek/externalita/>
51. EUROPEAN LOTTERIES (2013a): *Primary Contributors to Sport*, The European Lotteries, online [20.2.2015] z <http://www.european-lotteries.org>
52. EUROSTAT (2004): *European Time Use Survey: How is the time of Europeans distributed? Differences between women and men*, Eurostat 93/2004 - 27 July 2004
53. EUROSTAT (2010): *Sport and Physical Activity*. Results for the Czech Republic. Eurobarometer 72.3. Online [20.9.2013] z www.europa.eu
54. EUROSTAT (2014): *Sport and Physical Activity*. Results for the Czech Republic. Eurobarometer 80.2. Online [12.8.2015] z www.europa.eu
55. EVROPSKÁ CHARTA SPORTU (2002): *Evropská charta sportu*. Rada Evropy, [online, cit. 10. března 2013] <http://www.msmt.cz/sport/evropska-charta-sportu> a <http://aplikace.msmt.cz/PDF/ECHS.PDF>.
56. FAHLÉN J. A STENLING C. (2016): Sport policy in Sweden, *International Journal of Sport Policy and Politics*, 8:3, 515-531, DOI: 10.1080/19406940.2015.1063530, ISSN: 1940-6940 (Print) 1940-6959 (Online).
57. FISCHER, T. A JUSLING M. (2014): *Onderzoek doen! Kwantitatief en kwalitatief onderzoek.*, 2. vydání, Groningen / Houten, Nizozemí: Noordhof Uitgevers, ISBN: 978-90-01-83396-1.
58. FORT R. (2004): Subsidies As Incentive Mechanisms In Sports, *MANAGERIAL AND DECISION ECONOMICS Manage. Decis. Econ.* 25: 95–102 (2004) [online 7.4.2012] Published online in Wiley InterScience (www.interscience.wiley.com). DOI: 10.1002/mde.1109
59. FR-EU (2008): *Étude sur le financement public et privé du sport*, Ministère de la

Santé, de la Jeunesse, des Sports et de la vie associative, Présidence Française du Conseil de l'Union Européenne, Présentation des principales conclusions de l'étude, Forum européen du sport, 26-27 novembre 2008, Biarritz, online [20.3.2013] from <http://www.sports.gouv.fr/>

60. GRATTON, C., JONES, I., A ROBINSON, T. (2011): *Onderzoeksmethoden voor Sportstudies*, London: Routledge, ISBN: 978-0-415-59399-1
61. HAUSCH D.B., ZIEMBA W.T. (1995): Efficiency of Sports and Lottery Betting Markets, Chapter 18 in the book: R. Jarrow et al., Eds., *Handbooks in OR & MS*, Vol. 9 1995 Elsevier Science B.V.
62. HENDL J. (2005): Kvalitativní výzkum. *Základní metody a aplikace*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005. 408 s. ISBN: 80-7367-040-2.
63. HIGH LEVEL GROUP ON GRASSROOTS SPORT (2016a): *Report to Commissioner Tibor Navracsics, 'Grassroots Sport - Shaping Europe'*. Evropská komise, červen 2016, [staženo 24.2.2017] z europa.eu
64. HOBZA, V., REKTOŘÍK, J., a kol. (2007): *Základy ekonomie sportu*, Praha: Ekopress, 2006. ISBN 80-86929-04-3.
65. HONG E. (2012): Applying a Western-based policy community framework to the analysis of South Korean elite sport policy: the role of businesses and armed forces, *International Journal of Sport Policy and Politics*, 4:1, 23-37, DOI: 10.1080/19406940.2011.630012, ISSN: 1940-6940 (Print) 1940-6959 (Online).
66. HOYE R. A NICHOLSON M. (2009) Australia, *International Journal of Sport Policy*, Vol. 1, No. 2, July 2009, 229–240, DOI: 10.1080/19406940902950903
67. HUMPHREYS B.R., MARESOVA K. and RUSESKI J.E. (2010): *National Sport Policy, Sporting Success and Individual Sport Participation: An International Comparison*, online [20.6.2013] z <http://www.economics.ualberta.ca/~media/economics/FacultyAndStaff/WPs/WP2012-01-HUMPHREYS-RUSESKI-MARESOVA>
68. IDAN (2017): *About The Danish Institute for Sports Studies*. Idr?ttens Analyseinstitut. Online [21.11.2017] z www.idan.dk
69. KEARNEY M.S. (2005): State lotteries and consumer behavior, *Journal of Public Economics* 89 (2005) 2269–2299
70. KONSOLIDOVANÁ ZNĚNÍ SMLOUVY O EVROPSKÉ UNII A SMLOUVY O FUNGOVÁNÍ EVROPSKÉ UNIE (2016): *Úřední věstník Evropské unie*, Svazek 59, České vydání, 7. června 2016 (2016/C 202/01) [online, cit. 27. dubna 2012] z www.europa.eu
71. KÖSSL J., ŠTUMBAUER J., WAIC M. (2008): *Vybrané kapitoly z dějin tělesné kultury*, Univerzita Karlova v Praze – Nakladatelství Karolinum, 3. vydání, ISBN: 978-80-246-1566-0.
72. LEDERMAN D. (2010): Sports Subsidies Soar, *Inside Higher Ed*, [online 13.8.2012], <http://www.insidehighered.com/news/2010/01/19/subsidy>
73. LIN H.-W., LU H.-F. (2015): Elucidating the association of sports lottery bettors' socio-demographics, personality traits, risk tolerance and behavioural biases, *Personality and Individual Differences* 73 (2015) 118-126

74. MEIER H. E. A FUCHS A. (2013): From corporatism to open networks? Structural changes in German sport policymaking, *International Journal of Sport Policy and Politics*, 6:3, 327–348, DOI: 10.1080/19406940.2013.812573, ISSN: 1940-6940 (Print) 1940-6959 (Online).
75. MONTEL J., WAELBROECK-ROCHA E. (2010): *The different funding models for grassroots sports in the EU*. Amnyos & Eurostrategies. Presentace pro Evropskou komisi, 16.2.2010. Online [24.2.2017] z europa.eu
76. MŠMT (2006): *Zásady pro snižování státní dotace sportovním svazům při porušení antidopingových pravidel*, Č.j.: 9 599/2006-501, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Online [27.9.2016] z www.msmt.cz
77. MŠMT (2009a): *Analýza financování sportu v České republice verze shrnující*, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, 2009. Online [7.4.2012] z www.msmt.cz
78. MŠMT (2016): *Přehled opatření k interním auditům provedeným v sekci v roce 2015*. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. [online, cit. 27.9.2017] z <http://www.msmt.cz>
79. MŠMT (2016b): *Plán podpory rozvoje sportu v letech 2015 - 2017*, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Online [29.9.2016] z www.msmt.cz
80. MŠMT (2017a): *Priority ministra 2017*, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Online [27.9.2016] z www.msmt.cz
81. MŠMT (2017b): *Koncepce podpory sportu 2016-2025*, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Online [27.9.2016] z www.msmt.cz
82. MŠMT (2017c): *Národní rada pro sport*, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Online [27.9.2016] z www.msmt.cz
83. MŠMT (2017d): *Dotační neinvestiční programy státní podpory sportu pro spolky na období 2017 - 2019*, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Online [27.9.2016] z www.msmt.cz
84. MŠMT (2017e): *Neinvestiční dotace*, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Online [15.11.2016] z www.msmt.cz
85. MŠMT (2017f): *Zásady činnosti resortních sportovních center*, Č.j.: MSMT-41235/2014, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Online [27.9.2016] z www.msmt.cz
86. MŠMT (2017g): *Mimořádná výzva na rok 2017*. Vyhlášení dotačního neinvestičního Programu III. Činnost sportovních (servisních) střešních organizací. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Online [28.9.2016] z www.msmt.cz
87. MŠMT (2017h): *Vyhlášení státní podpory sportu 2017/2018 – investiční prostředky. Program 133 530 Podpora materiálně technické základny sportu. Podprogram 133D 531 Podpora materiálně technické základny sportu – ÚSC, SK a TJ*. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Online [27.9.2016] z www.msmt.cz
88. MŠMT (2017i): *Vyhlášení státní podpory sportu 2017 – investiční prostředky. Program 133 510 Podpora materiálně technické základny sportu - programové financování*. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Online [28.9.2016] z www.msmt.cz
89. MŠMT (2017j): *Zásady podprogramu 133D 521 Národní sportovní centra*.

- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Online [27.9.2016] z www.msmt.cz
90. MŠMT (2017k): *Rozvojový program „Podpora přípravy sportovních talentů na školách s oborem vzdělání gymnázium se sportovní přípravou*. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Online [27.9.2016] z www.msmt.cz
91. MŠMT (2017l): *Metodický manuál pro žadatele o akreditaci vzdělávacích zařízení působících v oblasti sportu*. PID: MSMT3XEJFC. Č. j.: MSMT-26268/2013-1. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Online [27.9.2016] z www.msmt.cz
92. MŠMT (2017m): *Sedm kroků k férovému financování sportu*. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Online [7.5.2018] z <http://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/sedm-kroku-k-ferovemu-financovani-sportu>
93. NASSIF N. A AMARA M. (2015): Sport, policy and politics in Lebanon, *International Journal of Sport Policy and Politics*, Vol. 7, No. 3, 443-455, DOI: 10.1080/19406940.2014.914553, ISSN: 1940-6940 (Print) 1940-6959 (Online).
94. NOVOTNÝ, J., ET AL. (2011): *Sport v ekonomice*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-666-0.
95. OLYMPIJSKÁ CHARTA (2013): *Olympijská charta*. Mezinárodní Olympijský výbor, Švýcarsko, září 2013, český překlad, staženo online citováno [16.12.2014], dostupné z www.olympic.cz
96. PEREN F.W., CLEMENT R. (2012): *Volkwirtschaftliche Nutzeneffekte des gewerblichen Geld-Gewinnspiels - Wirtschaftswissenschaftliches Gutachten*, Oktober 2012, Forschungsinstitut für Glücksspiel und Wetten, Bonn, Germany, online on 22 Dec. 2014 from www.forschung-gluecksspiel.de
97. POKYNY EU PRO POHYBOVOU AKTIVITU (2008): *Pokyny EU pro pohybovou aktivitu. Doporučená politická opatření na podporu zdraví upevňujících pohybových aktivit*. Evropská komise, Generální ředitelství (DG) vzdělání a kulturu . Brusel: DG Education and Culture, 2008. 37 s. [online, cit. 27. dubna 2012] z www.europa.eu
98. PŘÍKAZ VLÁDY LOTYŠSKA DIREKTIVA SPORTOVNÍ POLITIKY 2014-2020 (2013): Příkaz č. 666 Kabinetu ministrů z 18. prosince 2013. IZMPamn_121213_sports; Sports Policy Guidelines 2014-2020 (TA-1798). Dokument obdrženo spolu s dotazníkem od veřejné instituce Lotyšské republiky, v neoficiálním anglickém překladu.
99. PUIG N., MARTÍNEZ J. A GARCÍA B. (2010): Sport policy in Spain, *International Journal of Sport Policy and Politics*, 2:3, 381-390, DOI: 10.1080/19406940.2010.519343, ISSN: 1940-6940 (Print) 1940-6959 (Online).
100. REBEGGIANI L. (2011): *Die Vorschläge der Länder zur Reform des GlüStV – Eine ökonomische Analyse*, Februar 20, 11 Forschungsinstitut für Glücksspiel und Wetten, Bonn, Germany, online on 22 Dec. 2014 from www.forschung-gluecksspiel.de
101. SAUNDERS M., LEWIS P. A THORNHILL A. (2012): *Research methods for business students*. 6th ed. Harlow [etc.]:Pearson, 696 p., ISBN 978-0-273-75075-8.
102. SAZKA (2017): *Historie*. Stručná historie Sazky. Sazka. [online, cit. 27.10.2017] na <https://www.sazka.cz/sazka-svet/o-spolecnosti/historie>
103. SCHAUSTECK DE ALMEIDA B., COAKLEY J., MARCHI JÚNIOR W. A STAREPRAVO F.A. (2012): Federal government funding and sport: the case of Brazil,

- 2004–2009, *International Journal of Sport Policy and Politics*, 4:3, 411-426, DOI: 10.1080/19406940.2012.735687, <http://dx.doi.org/10.1080/19406940.2012.735687>, ISSN: 1940-6940 (Print) 1940-6959 (Online).
104. SERÔDIO FERNANDES A. J., SANTOS TENREIRO F.J. D., FELGUEIRAS L., SOUSA QUARESMA A OLIVEIRA MAÇÃS V. M. d. (2011): Sport policy in Portugal, *International Journal of Sport Policy and Politics*, 3:1, 133-141, DOI: 10.1080/19406940.2011.548136, ISSN: 1940-6940 (Print) 1940-6959 (Online).
105. SKILLE E. Å. (2011) Sport for all in Scandinavia: sport policy and participation in Norway, Sweden and Denmark, *International Journal of Sport Policy and Politics*, 3:3, 327-339, DOI: 10.1080/19406940.2011.596153, ISSN: 1940-6940 (Print) 1940-6959 (Online).
106. SKILLE E. Å. A SÄFVENBOM R. (2011): Sport policy in Norway, *International Journal of Sport Policy and Politics*, 3:2, 289-299, DOI: 10.1080/19406940.2010.547867, ISSN: 1940-6940 (Print) 1940-6959 (Online).
107. SPORT EVENT DENMARK (2017): *About us – UK*. Sport Event Denmark. Online [21.11.2017] z <https://uk.sporteventdenmark.com/>
108. STRACHOVÁ, M. (2013): *Sport a Český svaz tělesné výchovy po roce 1989*. Brno: Masarykova Univerzita, ISBN: 978-80-210-6709-7
109. STREIFFORD D.M. (1990): *Economic Perspective*. Boston. Irwin, 1990. ISBN: 0-256-07950-1
110. TAN T.-C., CHENG C.-F., LEE P.-C. A KO L.-M. (2009): Sport policy in Taiwan, 1949–2008: a brief history of government involvement in sport, *International Journal of Sport Policy and Politics*, 1:1, 99-111, DOI: 10.1080/19406940802681293, ISSN: 1940-6940 (Print) 1940-6959 (Online).
111. THING L. F. A OTTESEN L. (2010): The autonomy of sports: negotiating boundaries between sports governance and government policy in the Danish welfare state, *International Journal of Sport Policy and Politics*, 2:2, 223-235, DOI: 10.1080/19406940.2010.488070, ISSN: 1940-6940 (Print) 1940-6959 (Online).
112. TINAZ C., TURCO D. M. A SALISBURY P. (2014): Sport policy in Turkey, *International Journal of Sport Policy and Politics*, 6:3, 533-545, DOI: 10.1080/19406940.2014.893247, ISSN: 1940-6940 (Print) 1940-6959 (Online).
113. TOOMER R. (2015): Jamaica, *International Journal of Sport Policy and Politics*, 7:3, 457-471, DOI: 10.1080/19406940.2014.910540, ISSN: 1940-6940 (Print) 1940-6959 (Online).
114. TRAMPOTA T., VOJTĚCHOVSKÁ M. (2010): *Metody výzkumu médií*, Vyd. 1., Portál, Praha, ISBN: 978-80-7367-683-4.
115. VELTHUIS R. (2015): Geldpot voor talent raakt leeg. *TROUW. Online* [3.5.2018] z <https://www.trouw.nl/home/geldpot-voor-talent-raakt-leeg~ab6f47cc/>
116. VLÁDNÍ PŘÍKAZ LOTYŠSKA O SPORTOVNÍ POLITICE (2013): SPORTS POLICY GUIDELINES 2014-2020 (Informative Part). (Order No. 666 of the Cabinet of Ministers of 18 December 2013). (TA-1798)
117. VOLKERS J. (2010): Alleen top-10 telt voor NOC*NSF. *De Volkskrant. Online*

[3.5.2018] z <https://beta.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/alleen-top-10-telt-voor-noc-nsf~bbe47e54/>

118. VOS S. , WICKER P. , BREUER C. A SCHEERDER J. (2013): Sports policy systems in regulated Rhineland welfare states: similarities and differences in financial structures of sports clubs, *International Journal of Sport Policy and Politics*, 5:1, 55-71, DOI: 10.1080/19406940.2012.657665, ISSN: 1940-6940 (Print) 1940-6959 (Online).

119. WAARDENBURG M. A BOTTENBURG M. (2013): Sport policy in the Netherlands, *International Journal of Sport Policy and Politics*, 5:3, 465-475, DOI: 10.1080/19406940.2013.796566, ISSN: 1940-6940 (Print) 1940-6959 (Online).

120. WAIC M. A KOL. (2008): *Německé tělovýchovné a sportovní spolky v českých zemích a Československu*, Univerzita Karlova v Praze – Nakladatelství Karolinum, 1. vydání, ISBN: 978-80-246-1489-2.

121. ZÁKON ČESKÉ NÁRODNÍ RADY O LOTERIÍCH A JINÝCH PODOBNÝCH HRÁCH (2015): Zákon České národní rady o loteriích a jiných podobných hrách, Předpis č. 202/1990 Sb. v aktuálním znění, staženo online [19.3.2015] ze zakonyprolidi.cz

122. ZÁKON FINSKA O PODPOŘE SPORTU A TĚLESNÉ AKTIVITY (2015): Act on the promotion of sports and physical activity(390/2015). Translation from Finnish. Legally binding only in Finnish and Swedish. Ministry of Education and Culture, Finland

123. ZÁKON LOTYŠSKA O SPORTU Z ROKU 2002 (2009): Sports Law, Latvia, 2002, v platném znění, v anglickém překladu ("pouze pro informaci").

124. ZÁKON O PODPOŘE SPORTU (2017): Zákon o podpoře sportu č. 115/2011, v platném znění k 27.9.2017

125. ZÁKON O SPORTU LOTYŠSKA (2010). Zákon přijatý 24. října 2002, podepsaný 13. listopadu 2002. Bez dalších identifikátorů. Dokument obdržen spolu s dotazníkem od veřejné instituce Lotyšské republiky, v neoficiálním anglickém překladu.

126. ZÁKON O SPORTU SLOVINSKA (2017): Zákon o sportu Slovinské republiky, v anglickém překladu, No. 620-01/16-11/51, EPA 1691-VII, Ljubljana, 30. května 2017

127. ZÁSADY VLÁDY PRO POSKYTOVÁNÍ DOTACÍ ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU ČESKÉ REPUBLIKY NESTÁTNÍM NEZISKOVÝM ORGANIZACÍM ÚSTŘEDNÍMI ORGÁNY STÁTNÍ SPRÁVY (2014): Usnesení vlády ze dne 1. února 2010 č. 92, v aktuálním znění. [27.9.2016] z www.msmt.cz